

Zintegrowane wsparcie w zakresie czytania i pisania w kształceniu i szkoleniu zawodowym

*(ang. Integrated Reading and Writing support in
Vocational Education)*

VG-SPS-RP-15-36-013584

Rezultat projektu nr 6:
Warsztaty dla nauczycieli

*Zintegrowane rozwijanie umiejętności czytania i pisania
- praca ze scenariuszem*

Konsorcjum projektu:

Speyer, Niemcy
<http://berufsbildendeschule.bildung-rp.de/>
✉ stefan.sigges@pl.rlp.de

Cluj-Napoca, Rumunia
www.energetic-cluj.ro
✉ raluca0605@yahoo.com

Tallinn, Estonia
<http://tlmk.ee>
✉ triin.tamme@tlmk.ee

Tallinn, Estonia
<http://www.innove.ee>
✉ kadri.peterson@innove.ee

Winterthur, Szwajcaria
<https://www.zhaw.ch/de/hochschule/>
✉ kons@zhaw.ch

Opole, Polska
<http://rzpwe.opolskie.pl/>
✉ bniespor@rcrce.opolskie.pl

Sopot, Polska
www.ckusopot.pl
✉ cku-projekty@wp.pl

Ludwigshafen, Niemcy
www.bbsw1-lu.de
✉ ute.schmidt@bbsw1-lu.de

Cluj-Napoca, Rumunia
<http://www.alsdgc.ro>
✉ office@alsdgc.ro

Autorzy publikacji:

Kovacs Maria, ALSDGC, Rumunia
Kurszewska Sylwia, CKU Sopot, Polska
Krzyślak Barbara, CKU Sopot, Polska
Niespor Bronisława, RZPWE, Opole, Polska
Vacaretu Ariana-Stanca, ALSDGC, Rumunia

2018

Niniejsza publikacja powstała w ramach międzynarodowego projektu ReWrVET realizowanego przy wsparciu Komisji Europejskiej w ramach programu ERASMUS+ na lata 2014-2020, akcja KA2 Partnerstwa strategiczne. „Wspieranie umiejętności pisania i czytania ze zrozumieniem w kształceniu i szkoleniu zawodowym” (ang. *Integrated Reading and writing support in vocational education - ReWrVET*) to projekt dotyczący nauczania w kształceniu i szkoleniu zawodowym. Projekt ma na celu promowanie innowacji i wymiany najlepszych praktyk. Numer projektu: VG-SPS-RP-15-36-013584. Publikacja omawia metodologię stosowaną w projekcie.

Publikacja dostępna jest w następujących językach: angielskim, estońskim, niemieckim, polskim, rumuńskim.

Tłumaczenie na język polski, edycja: Sylwia Kurszewska, Barbara Krzyślak

Licencja: [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International Licence](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

Pewne prawa zastrzeżone

Uznanie autorstwa

Użycie niekomercyjne

Erasmus+

ReWrVET to projekt realizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej. Projekt i jego produkty, w tym niniejsza publikacja, odzwierciedlają jedynie stanowiska ich autorów, a Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w nich zawartość.

Rezultaty projektu

Poniżej znajduje się lista rezultatów międzynarodowego projektu, którego celem było zintegrowane wsparcie umiejętności pisania i czytania w edukacji zawodowej. Rezultat zaznaczony kolorem niebieskim jest prezentowany w niniejszym poradniku.

Rezultat nr 1: Raport na temat potrzeb zintegrowania wsparcia umiejętności pisania i czytania w kształceniu i szkoleniu zawodowym
ang. Report impact reading writing¹

Rezultat nr 2: Założenia teoretyczne: zintegrowane wsparcie w zakresie czytania i pisania w kształceniu zawodowym - schemat pracy ze scenariuszem
ang. Framework 'Integrated reading and writing support in vocational education'

Rezultat nr 3: Zestaw narzędzi do analizy potrzeb i ewaluacji umiejętności czytania i pisania w kształceniu i szkoleniu zawodowym
ang. Needs analysis instruments & evaluation instruments

Rezultat nr 4: Wytyczne: jak planować działania angażujące umiejętności pisania i czytania w kształceniu i szkoleniu zawodowym w nauczaniu opartym o scenariusze
ang. Guidelines – Planning reading and writing activities within scenario-based learning in VET

Rezultat nr 5: Materiały do nauki czytania i pisania oparte na pracy ze scenariuszem
ang. Scenario-based reading and writing classroom materials

Rezultat nr 6: Warsztaty dla nauczycieli: zintegrowane rozwijanie umiejętności czytania i pisania w kształceniu i szkoleniu zawodowym – praca ze scenariuszem
ang. Workshop for teachers: Integrated reading and writing skills development in scenario-based approach

Rezultat nr 7: Zestaw dobrych praktyk: zintegrowane wsparcie w zakresie czytania i pisania w kształceniu i szkoleniu zawodowym
ang. Handbook: Integrated reading and writing support in vocational education

¹ Przypis od tłumacza – rezultat planowany przed rozpoczęciem realizacji projektu, ostatecznie jest częścią rezultatu nr 2

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
1.1. Warsztaty dla nauczycieli a pozostałe rezultaty projektu ReWrVET	5
1.2. Cel publikacji	7
2. Program nauczania i metodologia zintegrowanego wsparcia dla nauczycieli w zakresie czytania i pisania w warsztatach kształcenia zawodowego.....	8
2.1. O czym jest ten rozdział?	8
2.2. Grupa docelowa	8
2.3. Cele i struktura warsztatów.....	8
2.4. Oczekiwane efekty kształcenia	10
2.5. Metodologia	10
2.6. Materiały i zasoby.....	11
2.7. Program warsztatów	12
2.8. Ewaluacja.....	12
3. Organizacja i dokumentacja	13
3.1. Marketing	13
3.2. Dokumentowanie	13
3.3. Informacja zwrotna od uczestników	14
3.4. Certifikacja.....	14
4. Załączniki (wzory, przykłady).....	15
Załącznik 1. Program warsztatów dla nauczycieli – przykład nr 1.....	15
Załącznik 2. Program warsztatów dla nauczycieli - przykład nr 2	16
2.2.1. Przegląd efektów uczenia się skorelowanych z kluczowymi zagadnieniami z programu warsztatów	16
2.2.2. Szczegółowy plan.....	17
2.2.3. Ocena podsumowująca - portfolio uczestnika	22
2.2.4. Poziom efektów uczenia się po zakończeniu warsztatów	23
Załącznik 3. Lista obecności uczestników	24
Załącznik 4. Ewidencja wydanych zaświadczeń.....	25
Załącznik 5. Zaświadczenie	26
Załącznik 6. Ankieta ewaluacyjna	27
Załącznik 7. Plakat promujący warsztaty	28

1. Wprowadzenie

1.1. Warsztaty dla nauczycieli a pozostałe rezultaty projektu ReWrVET

Umiejętność czytania i pisania jest, bez wątpienia, ważna w uzyskaniu dobrego wykształcenia, dostępu do godnego zatrudnienia oraz pełnego uczestnictwa jako aktywny obywatel w demokratycznym społeczeństwie, w życiu kulturalnym czy w procesie ustawicznego uczenia się w zglobalizowanym świecie. Umiejętność czytania i pisania ważna jest nie tylko dla dobra jednostki. *"Umiejętność czytania i pisania ma zasadnicze znaczenie dla rozwoju ludzkiego. Umożliwia prowadzenie pełnego i sensownego życia oraz przyczynia się do ubogacenia społeczności, w których wszyscy żyjemy"*. (ELINET, 2016, s. 4). Słabe umiejętności czytania i pisania hamują rozwój gospodarczy kraju. Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) bada i porównuje poziom umiejętności czytania i pisania w różnych krajach i wykorzystuje je jako wskaźnik szans rozwoju gospodarczego danego kraju.

Nauczyciele odgrywają kluczową rolę w podnoszeniu umiejętności czytania i pisania przez uczniów. Rozwój tych umiejętności tradycyjnie uważany był za zadanie nauczycieli języków. Jednakże to nauczyciele wszystkich dyscyplin odgrywają ważną rolę w tym zadaniu (EU High Level Group of Experts on Literacy, 2012). Nauczyciele powinni wyszukiwać najskuteczniejsze sposoby wspierania rozwoju umiejętności czytania i pisania podczas prowadzenia zajęć z własnego przedmiotu, jednocześnie przygotowując uczniów do samodzielnego uczenia się przez całe życie. Aby osiągnąć ten cel, nauczyciele sami powinni doksztalać się i opanować najskuteczniejsze narzędzia, mogące wspierać rozwój umiejętności uczniów w zakresie czytania i pisania.

Partnerzy międzynarodowego projektu ReWrVET „Wspieranie umiejętności pisania i czytania ze zrozumieniem w kształceniu i szkoleniu zawodowym” (ang. *Integrated Reading and writing support in vocational education - ReWrVET*) podjęli się próby wypracowania **modelu zrównoważonego podejścia do nauki czytania i pisania w kształceniu i szkoleniu zawodowym**. Model ten koncentruje się na podejściu opartym na pracy ze scenariuszami² i ma na celu wsparcie procesu uczenia się, poprzez uczenie się sytuacyjne,³ ukierunkowane na rozwiązywanie rzeczywistych zadań poprzez wykorzystanie szeregu strategii opartych na czytaniu i pisaniu. W takim kontekście czytanie i pisanie stają się narzędziami pozwalającymi na osiągnięcie satysfakcjonującego rozwiązania zaistniałego problemu.

W ramach projektu ReWrVET powstało kilka rezultatów. Jako całość tworzą **pakiety narzędzi dla nauczycieli umożliwiające im wykorzystanie i promowanie zintegrowanego rozwoju umiejętności czytania i pisania** w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego (zob. rys. 1).

Wśród nich jest niniejsza publikacja (rezultat nr 6) bezpośrednio i wyraźnie ukierunkowana na rozwój zawodowy nauczycieli poprzez prezentację programu warsztatów mających na celu wsparcie

² Przypis od tłumacza - metoda kształcenia w oparciu o scenariusze zakłada jasne określenie problemu (zdefiniowanie sytuacji), który z dużym prawdopodobieństwem może pojawić się w życiu codziennym uczniów i/lub w przyszłej pracy na określonym stanowisku. Zamierzonym rezultatem każdego scenariusza jest opracowanie rozwiązania problemu z niego wynikającego. Ponadto zaproponowane w scenariuszach **aktywności z zakresu czytania wspierają proces pisania treści, a aktywności związane z pisaniem wspierają czytanie ze zrozumieniem**.

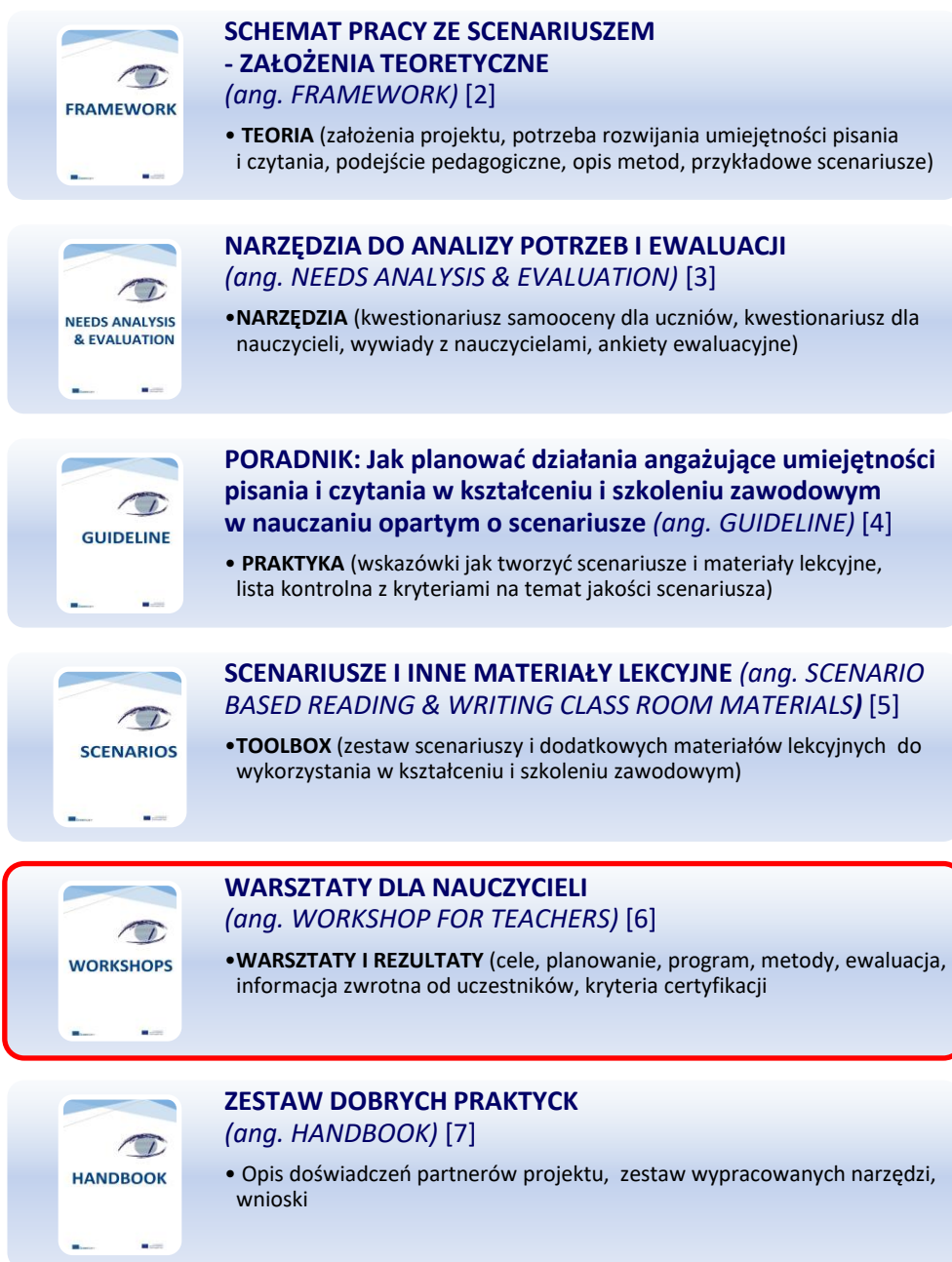
³ Przypis od tłumacza – metoda sytuacyjna to aktywizująca metoda nauczania, polegająca na tym, że nauczyciel przedstawia opis sytuacji (wykorzystujący schematy, urywki filmów itp.), następnie formułuje polecenia, a uczniowie uzupełniają dotychczasowe informacje. Uczniowie najczęściej pracują w podziale na grupy. Na zakończenie nauczyciel ocenia i omawia zaangażowanie uczniów i uzupełnia zgromadzoną przez nich wiedzę.

nauczycieli w zrozumieniu podstaw teoretycznych i praktycznych wskazówek zastosowania proponowanego modelu, a także przygotowanie do jak najlepszego wykorzystania zestawu narzędzi wypracowanych w ramach projektu. Pozostałe rezultaty projektu to materiały wspierające rozwój zawodowy nauczycieli w tej dziedzinie.

Rys. 1. Wykaz rezultatów wypracowanych w ramach projektu ReWrVET

Rezultat nr 6 jest ściśle powiązany z pozostałymi rezultatami. Rezultat nr 2 omawia założenia teoretyczne dotyczące integrowania umiejętności czytania i pisania w kształceniu i szkoleniu zawodowym oraz proponuje podejście do rozwijania wspomnianych umiejętności w oparciu o pracę ze scenariuszem. Rezultat nr 3 przedstawia zestaw narzędzi do analizy potrzeb oraz ewaluacji, przetestowanych przez partnerów projektu podczas wdrażania metody wśród uczestników kształcenia

i szkolenia zawodowego w ich organizacjach/krajach. Rezultat nr 4 zawiera wytyczne dla nauczycieli, którzy chcieliby zaplanować i wdrożyć oparte na pracy ze scenariuszami podejście do zintegrowanego rozwoju umiejętności czytania i pisania. Rezultat nr 5 koncentruje się na materiałach lekcyjnych wypracowanych w ramach projektu i prezentuje przykłady do wykorzystania na zajęciach z różnych kierunków kształcenia zawodowego. Rezultat nr 7 to zestaw dobrych praktyk, w których partnerzy projektu dzielą się doświadczeniami, wnioskami oraz zbiorem wypracowanych w projekcie produktów. Wszystkie wymienione rezultaty są związane z produktem nr 6, ponieważ informują o programie warsztatów i dostarczają materiały pomocnicze do ich przeprowadzenia.

1.2. Cel publikacji

Niniejsza publikacja ma na celu zaprezentowanie warsztatów szkoleniowych dla nauczycieli, zainteresowanych rozwijaniem umiejętności czytania i pisania uczniów metodą opartą na pracy ze scenariuszem. Publikacja opiera się na doświadczeniach organizacji zaangażowanych w realizację projektu ReWrvET, które w latach 2017-2018 przeprowadziły takie warsztaty w Estonii, Niemczech, Polsce i Rumunii. Publikacja ta jest przede wszystkim skierowana do organizacji świadczących usługi w zakresie ustawicznego doskonalenia zawodowego nauczycieli tj. do ośrodków i centrów edukacji nauczycieli, jednak może okazać się przydatna również dla instytucji zajmujących się przygotowaniem kandydatów do pracy w roli nauczycieli.

Struktura niniejszej publikacji jest następująca: po części wprowadzającej, w rozdziale 1 przedstawione zostały cele i program warsztatów, informacje na temat grupy docelowej, zamierzonych efektów kształcenia, metodologii, materiałów szkoleniowych, niezbędnych zasobów. Rozdział 2 zawiera zagadnienia związane z administrowaniem i dokumentowaniem warsztatów, w tym ich promocji, zbierania informacji zwrotnych od uczestników oraz kwestii związanych z certyfikacją. Na ostatnią część składają się załączniki - gotowe szablony do wykorzystania podczas administrowania i dokumentowania warsztatów, a także przykłady struktury krótszej i dłuższej wersji warsztatów.

Zwolennicy proponowanej formy doskonalenia zawodowego nauczycieli mogą zdecydować się na dostosowanie programu nauczania do kontekstu, w jakim się znajdują, w zależności od poziomu opanowania i doświadczenia uczestników w zakresie stosowania strategii czytania i pisanie oraz uczenia się (sytuacyjnego) opartego na pracy ze scenariuszem, w zależności od dostępności czasowej i innych ograniczeń administracyjnych (np. czy warsztaty mają być prowadzone wyłącznie w formie tradycyjnej, czy połączone z elementami e-learningu; czy miałyby to być spotkanie o charakterze informacyjnym czy raczej seria warsztatów prowadzonych przez dłuższy okres, uwzględniających konkretne zadania dla uczestników itp.). Zasadniczym aspektem ukierunkowującym ostateczną formę proponowanego doskonalenia zawodowego są pożądane, docelowe kompetencje nauczyciela jako oczekiwane efekty kształcenia. Podczas gdy warsztaty organizowane w ramach projektu trwały pięć dni, w różnych krajach partnerskich kurs był testowany w różnym zakresie i w różnych formach.

2. Program nauczania i metodologia zintegrowanego wsparcia dla nauczycieli w zakresie czytania i pisania w warsztatach kształcenia zawodowego

2.1. O czym jest ten rozdział?

W tej sekcji zostaną udzielone odpowiedzi na następujące pytania:

- Do kogo skierowany jest program warsztatów?
- Jakie są cele warsztatów?
- Jaka jest struktura warsztatów?
- Jaką wiedzę i umiejętności zdobędą uczestnicy dzięki uczestnictwu w warsztatach (innymi słowami, jakie są zamierzone efekty kształcenia)?
- Jakie kluczowe koncepcje zostają omówione podczas warsztatów (części, tematy)?
- Jakie zasoby i podejście wspierające uczenie się zawarte są w programie (strategie, metody, działania, materiały, przeznaczony czas na realizację poszczególnych części)?
- Jak monitorować i oceniać postępy uczestników podczas warsztatów (ewaluacja)?

2.2. Grupa docelowa

Prezentowany program szkoleniowy przeznaczony jest dla nauczycieli oraz trenerów kształcenia i szkolenia zawodowego. Grupa uczestników może obejmować nauczycieli z jednej lub większej liczby organizacji/szkół. Przewiduje się jednak, że wpływ szkolenia jest większy i bardziej widoczny w przypadku, gdy w szkoleniu uczestniczą wszyscy nauczyciele z tej samej organizacji.

Każdy organizator doskonalenia zawodowego powinien opracować własną strategię rekrutacji uczestników warsztatów tego typu. Dla przykładu, organizator szkoleń może rekrutować uczestników we współpracy z jednostkami kształcenia i szkolenia zawodowego lub lokalnymi/regionalnymi władzami oświatowymi. Mogłoby to pomóc w dalszym etapie w monitorowaniu postępów uczniów po zakończeniu realizacji programu szkoleniowego. Uczestnicy powinni zobowiązać się do uczestnictwa w całym programie szkoleniowym (wszystkie sesje warsztatowe) lub w poszczególnych modułach (w module 2 i 3 - jeżeli uczestnik jest już w stanie zaplanować i przeprowadzić lekcje oparte na scenariuszu; w module 1 i 3 - jeżeli uczeń jest już w stanie zaplanować i przeprowadzić lekcje, w których stosuje strategie czytania i pisanie). W drugim przypadku uczestnicy powinni zobowiązać się do uczestnictwa w całym programie.

2.3. Cele i struktura warsztatów

Celem warsztatów jest:

- umożliwienie nauczycielom planowania i prowadzenia lekcji opartych na pracy ze scenariuszami integrującymi strategie czytania i pisanie;
- wspieranie nauczycieli w refleksji nad zintegrowanym wsparciem w zakresie czytania i pisanie w kształceniu zawodowym;
- umożliwienie nauczycielom promowania zintegrowanego rozwoju umiejętności czytania i pisanie w kształceniu i szkoleniu zawodowym.

Na podstawie doświadczeń i informacji zwrotnych otrzymanych od uczestników dotychczas przeprowadzonych warsztatów (warsztat międzynarodowy w Niemczech; warsztaty w poszczególnych krajach partnerskich) opracowano propozycję trzech modułów szkoleniowych.

- Moduł 1. Nauczanie w oparciu o scenariusze

Cele:

- Definiowanie „uczenia sytuacyjnego”⁴ i scenariuszy (w kontekście nauczania)
- Określenie zasad uczenia sytuacyjnego
- Analiza scenariuszy w odniesieniu do kryteriów konstrukcyjnych scenariuszy
- Tworzenie scenariuszy lekcji właściwych dla dyscyplin, w których uczą uczestnicy warsztatów

- Moduł 2. Strategie pracy z tekstem

Cele:

- Omówienie strategii uczenia się czytania / działań stosowanych przed czytaniem, w trakcie czytania i po przeczytaniu tekstu
- Omówienie strategii uczenia się pisania / czynności mających zastosowanie przed pisanem, w trakcie pisania i po napisaniu tekstu
- Przeanalizowanie znaczenia strategii czytania i pisania możliwych do zastosowania w trakcie zajęć
- Tworzenie i wdrażanie przebiegu lekcji, podczas których strategie czytania i pisania są wykorzystywane do osiągnięcia celów zajęć
- Refleksja nad realizacją działań związanych z czytaniem i pisanem podczas zajęć

- Moduł 3. Zintegrowane wsparcie w zakresie czytania i pisania w kształceniu i szkoleniu zawodowym

Cele:

- Omówienie założeń teoretycznych dotyczących zintegrowanego wsparcia w zakresie czytania i pisania w kształceniu i szkoleniu zawodowym
- Analiza scenariuszy łączących strategie czytania i pisania możliwych do wykorzystania podczas zajęć
- Tworzenie scenariuszy na zajęcia
- Refleksja na temat własnych scenariuszy

⁴ Przypis od tłumacza: W literaturze uczenie sytuacyjne (ang. situated learning) jest określane jako np.: uczenie środowiskowe lub uczenie incydentalne. Jest wiele sposobów uczenia sytuacyjnego. W myśl teorii uczenie to odbywa się w konkretnym „środowisku”. W przypadku uczestników kształcenia i szkolenia zawodowego może to być np. uczenie się w miejscu pracy (zwykle uczenie się niezamierzone) lub (jak proponuje konsorcjum projektu ReWrVET) uczenie się w szkole (uczenie się zamierzone), jednak metodami koncentrującymi się na zdobywaniu umiejętności rozwiązywania problemów pojawiających się w życiu zawodowym w danym zawodzie. W uczeniu sytuacyjnym wiedza musi być przedstawiana w autentycznym kontekście, a uczenie się wymaga interakcji i współpracy społecznej. Kontrastuje to z zajęciami w klasie, w których często wykorzystuje się wiedzę abstrakcyjną i niezwiązaną z kontekstem. Interakcja społeczna jest kluczowym elementem uczenia się sytuacyjnego.

2.4. Oczekiwane efekty kształcenia

Po zakończeniu udziału w warsztatach uczestnicy będą w stanie:

- Prowadzić zajęcia w oparciu o własne scenariusze integrujące strategie czytania i pisania;
- Dokonać refleksji odnośnie prowadzenia zajęć opartych na pracy ze scenariuszami, łączącymi strategie czytania i pisania;
- Wymieniać argumenty przemawiające za stosowaniem strategii czytania i pisania na zajęciach z zakresu edukacji ustawicznej i zawodowej.

Wymiernym efektem warsztatów powinno być wzbogacenie strategii i metod doskonalenia umiejętności i wiedzy uczniów przez nauczycieli.

Przykładowy przegląd efektów kształcenia/uczenia się skorelowanych z kluczowymi pojęciami i tematami znajduje się w [załączniku nr 2](#).

Rysunek nr 2. Przegląd efektów uczenia się skorelowanych z kluczowymi zagadnieniami z programu warsztatów

Tematy i kluczowe zagadnienia według modułów →	Moduł 1. Nauczanie w oparciu o scenariusze	Moduł 2. Strategie pracy z tekstem	Moduł 3. Zintegrowane wsparcie w zakresie czytania i pisania w kształceniu i szkoleniu zawodowym
Efekty uczenia się ↓	Temat, zagadnienie ↓	Temat, zagadnienie ↓	Temat, zagadnienie ↓
...	...	...	...
...	...	...	...
...	...	...	...

2.5. Metodologia

Warsztaty powinny zawierać lekcje pokazowe, podczas których uczestniczący nauczyciele będą „zakładać dwa kapelusze”, czyli będą występować w podwójnej roli. Nauczyciele najpierw wchodzą w rolę uczniów bezpośrednio doświadczając aktywności czytania, pisania i różnorodnych form prowadzenia dyskusji wynikających ze scenariuszy (nauczania opartego o scenariusze). Następnie pełnią funkcję nauczycieli wprowadzających metodę, koncentrując się na własnym doświadczeniu w zakresie uczenia się i analizy lekcji, zdobytego podczas pełnienia roli uczniów, łącząc z posiadaną specjalistyczną wiedzą w zakresie danego przedmiotu. Po każdej lekcji pokazowej ma miejsce szczegółowe omówienie jej przebiegu (rozłożenie lekcji na czynniki pierwsze). Są omawiane teoretyczne założenia dotyczące strategii nauczania-uczenia się. Następnie ma miejsce etap praktyczny. Nauczyciele współpracują ze sobą i określają jak stosować różnorodne strategie i techniki w nauczaniu uczniów, uwzględniając informacje zwrotne otrzymane od innych nauczycieli. Podczas kolejnej sesji warsztatowej nauczyciele zaczynają spotkanie od podzielenia się własnym doświadczeniem z pracy z uczniami. Przedstawiają konkretne przykłady pracy z uczniami, koncentrując

się na metodach dydaktycznych zastosowanych podczas lekcji i spostrzeżeń odnośnie reakcji uczniów na zastosowane nowe podejście.

Strategie wykorzystywane podczas warsztatów powinny być w dużym stopniu oparte na aktywnym uczestnictwie nauczycieli. Uczestnicy powinni mieć możliwość dogłębnego zrozumienia koncepcji oraz przećwiczenia i rozwijania umiejętności dydaktycznych poprzez włączenie podejścia ReWrVET do codziennej pracy z uczniami.

Zalecane jest wyważone i elastyczne łączenie ćwiczeń indywidualnych, w parach, w małych grupach, wszystkich uczestników na raz. Niektóre zadania (takie jak realizacja zajęć w klasie, refleksja) będą wykonywane indywidualnie. Zadania wykonywane w parach mają na celu przede wszystkim wsparcie uczestników w wyjaśnieniu ich wątpliwości, poprzez omówienie ich z innym uczestnikiem. Zadania w parach niejednokrotnie poprzedzają dyskusję grupową przy udziale wszystkich uczestników.

Zajęcia grupowe będą prowadzone w zespołach 3-5 osobowych, natomiast zajęcia ze wszystkimi uczestnikami jednocześnie będą wykorzystywane do dyskusji podsumowujących lekcje pokazowe, wyjaśnienia koncepcji lub zadań, a także do dzielenia się wynikami warsztatów.

Tworzenie scenariuszy - Międzynarodowe warsztaty dla nauczycieli, 13 października 2016, Spira (Speyer), Niemcy

Organizatorzy warsztatów powinni zapewnić odpowiednie wsparcie, w tym udostępnić modelowe scenariusze, które w zależności od potrzeb zintegrują strategie czytania i pisania.

2.6. Materiały i zasoby

Rezultaty intelektualne projektu ReWrVET nr 2, 4 oraz 5 to użyteczne zasoby pomocne przy opracowaniu materiałów szkoleniowych. Dostępne będą prezentacje wideo, materiały informacyjne, arkusze, szablony, produkty modelowe (scenariusze główne, plany lekcji). Uczestnicy będą zachęceni do przechowywania arkuszy ćwiczeń/wydawnictw do wykorzystania w przyszłości oraz do celów samooceny.

Sala szkoleniowa powinna być wyposażona w meble, które pozwalają na różne układy: powinny być zapewnione stoły co umożliwi odbycie rozmów i notowanie istotnych informacji. W przypadku pracy w parach, uczestnicy powinni mieć możliwość siedzenia naprzeciwko siebie i nieco z dala od innych, tak aby pary prowadzące równoległe dyskusje nie przeszkadzały sobie nawzajem.

Tworzenie scenariuszy - Międzynarodowe warsztaty dla nauczycieli, 13 października 2016, Spira (Speyer), Niemcy

Do prezentacji wideo i prezentacji PowerPoint powinien być odpowiedni sprzęt (rzutnik, ekran).

Liczba godzin szkoleniowych powinna być wystarczająca dla wszystkich uczestników tak, aby osiągnąć cele warsztatów i zakładane efekty kształcenia tj. umożliwić uczestnikom uzupełnienie niezbędnej im wiedzy i umiejętności w zakresie proponowanej metody, celem stosowania jej w codziennej pracy z uczniem. Biorąc pod uwagę specyfikę pracy w różnych krajach i organizacjach edukacyjnych, a także wiele czynników, takich jak kontekst, podstawowa wiedza uczestników, regulacje prawne związane z certyfikacją i akredytacją doskonalenia zawodowego nauczycieli itp.

Mając na uwadze specyfikę pracy w różnych krajach i organizacjach edukacyjnych istnieje możliwość dostosowania warsztatów do indywidualnych preferencji uczestników i organizacji. Zależy jest to od wielu czynników takich jak: kontekst, bazowa wiedza nauczycieli z zakresu pracy ze scenariuszem czy nauczane przedmioty. Możliwe jest zaplanowanie i wdrożenie programu szkolenia w formie kursu mieszanego - oczywiście w tym przypadku organizatorzy szkolenia będą musieli: starannie zaplanować bezpośrednie działania szkoleniowe i on-line; zdecydować, jaka platforma e-learningowa będzie wykorzystywana; upewnić się, że uczniowie wiedzą, jak korzystać z platformy e-learningowej itp.

2.7. Program warsztatów

Warsztaty dla nauczycieli mają jasno określoną strukturę. Koncentrują się przede wszystkim na rozwijaniu wiedzy i umiejętności stosowania metody w praktyce. Proponowany program warsztatów zawiera min. zakres tematyczny w podziale na moduły szkoleniowe, przykładowe formy zajęć i narzędzia wykorzystane podczas warsztatów.

Zob. [zał. nr 1. Program warsztatów \(przykład 1\)](#) oraz [zał. nr 2. Program warsztatów \(przykład 2\)](#).

2.8. Ewaluacja

Ocena postępów uczestników będzie dokonywana poprzez bezpośrednią obserwację uczestników, indywidualne dyskusje, ocenę grupy i/lub poszczególnych produktów wynikających z warsztatów i indywidualną ocenę opartą na refleksji. Podsumowanie postępów uczniów będzie dokonywane poprzez portfolio uczniów oraz przy użyciu zestawu rubryk (zob. przykładowy zestaw treści portfolio w [załączniku 2. część 2.2.3](#)). Dla każdego wyniku kształcenia należy podać rubryki (zob. przykład rubryk w [załączniku 2. część 2.2.4](#)) na trzech różnych poziomach zaawansowania (niski, średni, wysoki). Rubryki te mają również na celu ułatwienie uczniom samodzielnego uczenia się. Dlatego należy je wprowadzać i omówić możliwie podczas pierwszych zajęć, a następnie przeglądać tak często, jak to konieczne.

Aby ocenić wpływ szkolenia, należy zastosować narzędzia oceny zawarte w rezultacie nr 3. Kwestionariusz samooceny umiejętności pisania i czytania dla uczniów (wykonywany dwukrotnie, przed rozpoczęciem szkolenia i cztery miesiące po jego zakończeniu) oraz ankietę dla nauczycieli przed rozpoczęciem szkolenia, wywiady grupowe z nauczycielami niezwłocznie po zakończeniu szkolenia oraz cztery miesiące po jego zakończeniu.

Oprócz oceny postępów uczniów, organizatorzy programu mogą poprosić również o informacje zwrotne na temat warsztatów, szczególnie pod względem postrzeganej ich atrakcyjności i przydatności w przyszłej pracy zawodowej nauczyciela (zob. [podrozdział 3.3](#)).

3. Organizacja i dokumentacja

3.1. Marketing

Sposoby promocji warsztatu zależą od danej organizacji i to jej pracownicy podejmują decyzję jak zainteresować nauczycieli metodą, aby chcieli wziąć udział w szkoleniu i wykorzystywać ją w codziennej pracy. Mogą to być klasyczne i najczęściej spotykane metody, takie jak strona internetowa projektu lub szkoły, media społecznościowe, informacje na platformie edukacyjnej, plakaty lub ulotki.

Zdjęcie 1. Przykład promocji warsztatów w mediach społecznościowych, CKU Sopot

Zob. [zał. nr 7. Materiały promujące warsztaty](#) (przykład)

Z doświadczenia partnerów wynika, iż nie zawsze narzędzia te są wystarczające do zainteresowania nauczycieli ofertą kolejnego szkolenia. W takim przypadku skuteczna może okazać się propozycja skoncentrowana na indywidualnej osobie. W tym celu można np. zorganizować nieformalne (lub formalne) spotkanie nauczyciela z organizatorem szkolenia, doradcą zawodowym, innym nauczycielem, który już zna metodę. Podczas spotkań tych można zacząć od próby zaciekawienia nauczyciela wybranymi produktami projektu ReWrVET. Korzyści mogą być zadowalające, jeśli uda się nam stworzyć w oczach potencjalnych uczestników pozytywny wizerunek naszej osoby i projektu. Dzięki osiągnięciu profesjonalnego wizerunku łatwiejsze będzie zachęcenie nauczycieli do uczestnictwa w warsztatach.

3.2. Dokumentowanie

Każda organizacja zajmująca się doskonaleniem zawodowym nauczycieli prowadzi dokumentację przeprowadzanych form doskonalenia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Dla przykładu, na dokumentację składać mogą się następujące dokumenty:

- program warsztatów ([załączniki nr 1 i 2](#))
- lista obecności uczestników ([załącznik nr 3](#))
- ewidencja wydanych zaświadczeń ([załącznik nr 4](#))
- wzór wydanego zaświadczenia ([załącznik nr 5](#))

Zawarte w niniejszej publikacji dokumenty to wzory, które można dostosować do potrzeb organizacji i uczestników szkoleń w danym kraju.

3.3. Informacja zwrotna od uczestników

Informacja zwrotna uzyskana od uczestników warsztatów jest istotnym elementem. Uczestnicy będą mieli możliwość (zarówno podczas dyskusji jak i w badaniu ankietowym) podzielić się własną opinią dotyczącą warsztatów (np. sugestie zmian, czego w ich ocenie powinno być mniej lub więcej). Zebrane informacje zostaną każdorazowo omówione przez trenerów odpowiedzialnych za realizację warsztatów. Uwagi zostaną uwzględnione przy realizacji kolejnych spotkań szkoleniowych dla nauczycieli.

Poniżej został zamieszczony proponowany wzór ankiety ewaluacyjnej dla uczestników warsztatów. Jest to opcjonalna forma ewaluacji, która może zostać zastąpiona inną formą, np.: ustna informacja zwrotna od uczestników na zakończenie warsztatów.

Zob. [zał. nr 6. Ankieta ewaluacyjna](#).

3.4. Certyfikacja

Do celów certyfikacji każdy organizator warsztatów będzie przestrzegał przepisów obowiązujących w systemie edukacyjnym we własnym kraju. Każdy z uczestników, który aktywnie uczestniczył w warsztatach oraz wypracował przykładowe scenariusze będzie uprawniony do otrzymania certyfikatu lub zaświadczenia potwierdzającego ukończenie warsztatów i zdobycie określonych umiejętności. Zaleca się, aby dokument zawierał zakres tematyczny w poszczególnych modułach szkoleniowych i liczbę godzin. Jednakże uczestnicy powinni wykazać, że osiągnęli efekty kształcenia/uczenia się określone w kursie. W takim przypadku zaświadczenie powinno dodatkowo stwierdzać, jakie nowe szczególne kompetencje nauczyciel zdobył. Dotyczy to w szczególności sytuacji, w której w ramach systemu doskonalenia nauczycieli przyznaje się punkty za konkretne programy szkoleniowe.

To w gestii organizatora warsztatów jest podjęcie decyzji na temat liczby godzin i wydanego dokumentu po zakończeniu programu. Organizator warsztatów ma obowiązek dostosowania się do funkcjonujących regulacji prawnych (np. zaświadczenie ukończenia warsztatów powinno spełniać wymogi prawne dotyczące zasad wystawiania zaświadczeń o ukończeniu danej formy doskonalenia zawodowego).

Po zakończeniu warsztatów wskazany jest by uczestnicy pozostali w kontakcie celem wymiany doświadczeń w zakresie efektów stosowania metody podczas prowadzonych zajęć z uczniami.

Zob. [zał nr 5. Zaświadczenie \(wzór\)](#).

4. Załączniki (wzory, przykłady)

Załącznik 1. Program warsztatów dla nauczycieli – przykład nr 1

Warsztaty dla nauczycieli:

„Zintegrowane wsparcie w edukacji zawodowej w zakresie czytania i pisania - praca ze scenariuszem”

Termin: _____

Miejsce: _____

Czas trwania: (liczba godzin powinna zostać dostosowana zgodnie z potrzebami organizacji/grupy docelowej
np. 4 godziny na moduł, łącznie 12 godzin)

PROGRAM WARSZTATÓW

Nr i nazwa modułu	Zakres tematyczny	Forma zajęć	Przykładowe strategie wykorzystane podczas warsztatów
1. Nauczanie w oparciu o scenariusze - opis podejścia	- Wprowadzenie do założeń projektu, prezentacja wypracowanych rezultatów - Założenia teoretyczne dotyczące metody pracy ze scenariuszem - Budowa scenariuszy i ich zastosowanie - Tworzenie scenariuszy użytecznych w nauczaniu określonych przedmiotów – podstawowe informacje	- Burza mózgów - Dyskusja w grupie - Czytanie samodzielne - Czytanie i analiza treści materiałów informacyjnych w parach - Prezentacja i analiza gotowych wzorów scenariuszy - Informacja zwrotna od uczestników i osoby prowadzącej	Organizery graficzne (klaster/słowo-wstęga, mapa myśli, diagram procesu, M-chart, T-chart, diagram Venna, diagram szkieletowy)
2. Strategie pracy z tekstem	- Strategie pomocne przed, w trakcie i po zakończeniu czytania - Strategie pomocne przed, w trakcie i po zakończeniu pisania - Obustronna zależność metod wspomagających czytanie i pisanie - Opracowanie zajęć z wykorzystaniem metod wspomagających czytanie i pisanie	- Dyskusja grupowa - Praca w parach - Praca samodzielna - Informacja zwrotna od uczestników i osoby prowadzącej	- Szablon weryfikacji przypuszczeń - Metody: LINK, DRTA, INSERT - Organizatory graficzne (jw.) - Model Frayera
3. Zintegrowane wsparcie w zakresie pisania i czytania w kształceniu i szkoleniu zawodowym	- Analiza scenariuszy zajęć, które integrują strategie czytania i pisania - Opracowanie przynajmniej 2 scenariuszy zajęć dla uczniów kierunków zawodowych - Omówienie zastosowania scenariuszy podczas zajęć z uczniami - Podsumowanie warsztatów	- Burza mózgów - Dyskusja grupowa - Praca w parach - Praca samodzielna - Informacja zwrotna od uczestników i osoby prowadzącej	Organizatory graficzne (jw.)

Uwagi: Program wypracowany w ramach międzynarodowego projektu: „Wspieranie umiejętności pisania i czytania ze zrozumieniem w kształceniu i szkoleniu zawodowym” - Projekt ReWvET (ang. Integrated Reading and Writing Support in Vocational Education Project - ReWvET Project)

Załącznik 2. Program warsztatów dla nauczycieli - przykład nr 2 (przykład z ALSDGC, Rumunia)

Warsztaty dla nauczycieli:

„Zintegrowane wsparcie w edukacji zawodowej w zakresie czytania i pisania - praca ze scenariuszem”

Termin: _____

Miejsce: _____

Czas trwania: 38 godzin

2.2.1. Przegląd efektów uczenia się skorelowanych z kluczowymi zagadnieniami z programu warsztatów

Tematy i kluczowe zagadnienia według modułów →	Moduł 1. Nauczanie w oparciu o scenariusze <i>Uczenie sytuacyjne Praca ze scenariuszem</i>	Moduł 2. Strategie pracy z tekstem <i>Metapoznanie Struktura tekstu Zrozumienie Słownictwo specjalistyczne</i>	Moduł 3. Zintegrowane wsparcie w zakresie czytania i pisania w kształceniu i szkoleniu zawodowym <i>Wsparcie strukturalne Szczegółowy model działania Przez czytanie do pisania / Przez pisanie do czytania</i>
<i>Efekty uczenia się</i> ↓	<i>Temat, zagadnienie</i> ↓	<i>Temat, zagadnienie</i> ↓	<i>Temat, zagadnienie</i> ↓
Planowanie i prowadzenie zajęć opartych na pracy ze scenariuszami integrującymi strategie czytania i pisania	Uczenie sytuacyjne Praca ze scenariuszem – czym jest scenariusz, jak wygląda scenariusz, jak stworzyć scenariusz, kryteria tworzenia dobrego scenariusza	Zasady dydaktyczne (mediacja w klasie, strategie poznawcze i metapoznawcze) Strategie czytania i pisania (np.: metoda INSERT, LINK, DRTA, organizatory graficzne, pisanie zespołowe, burza mózgów, głośne myślenie, wzajemne uczenie się)	Założenia projektu ReWVET Jak integrować umiejętności czytania i pisania w celu rozwiązania zadania wynikające ze scenariusza? Zasady dydaktyczne, metodyka (wsparcie strukturalne, szczegółowy model działania) Ramy systemu ReWVET Jak zintegrować czytanie i pisanie w celu rozwiązania zadań zawartych w scenariuszu?
Refleksja na temat wykorzystania podczas zajęć metody pracy ze scenariuszami integrującymi strategie czytania i pisania		Kryteria dotyczące zadań w zakresie czytania i pisania Jakie teksty napisać, aby rozwiązać zadanie?	Lista kontrolna dotycząca jakości scenariuszy wspierających rozwinięcie umiejętności pisania i czytania.
Stawianie argumentów przemawiających za stosowaniem strategii czytania i pisania na zajęciach z zakresu edukacji ustawicznej i zawodowej		Dlaczego warto stosować strategie czytania i pisania we wszystkich dyscyplinach?	Dlaczego warto wykorzystać metodę proponowaną w projekcie ReWVET w kształceniu i szkoleniu zawodowym?

2.2.2. Szczegółowy plan

Numer, nazwa, czas trwania modułu	Efekty kształcenia/uczenia się (co uczestnicy będą potrafili zrobić po zakończeniu modułu)	Zagadnienia z zajęć
1. Nauczanie w oparciu o scenariusze [10 godzin]	• Zdefiniuj kształcenie sytuacyjne - jako ogólną teorię zdobywania wiedzy • Podsumuj informacje na temat uczenia się sytuacyjnego • Zdefiniuj scenariusz • Dokonaj analizy scenariuszy w odniesieniu do kryteriów konstrukcyjnych scenariuszy • Stwórz przynajmniej 2 scenariusze dotyczące dyscypliny, której nauczasz	• Sytuacyjne uczenie się (J. Lave) • Praca ze scenariuszem – czym jest scenariusz, jak wygląda scenariusz, jak stworzyć scenariusz, kryteria tworzenia dobrego scenariusza
2. Strategie pracy z tekstem [18 godzin]	• Opisz co najmniej 6 strategii/działań edukacyjnych mających zastosowanie przed, w trakcie i po przeczytaniu • Opisz co najmniej 6 strategii uczenia się/działań mających zastosowanie przed, w trakcie i po pisaniu • Dokonaj analizy znaczenia strategii czytania i pisania wykorzystanych przez Ciebie podczas co najmniej 2 zajęć • Opowiedz się za koniecznością wykorzystania strategii czytania i pisania na swoich zajęciach • Stwórz i wdróż i co najmniej 2 plany lekcji obejmujące strategie czytania i pisania. • Dokonaj refleksji nad realizacją planów lekcji, w tym nad działaniami związanymi z czytaniem i pisaniem.	• Zasady dydaktyczne, metodologia • Dlaczego warto stosować strategie czytania i pisania we wszystkich dyscyplinach? Strategie czytania • Strategie pisania • Kryteria dotyczące zadań związanych z czytaniem i pisaniem • Jakie teksty należy napisać, aby rozwiązać zadanie?
3. Zintegrowane wsparcie w zakresie czytania i pisania w kształceniu i szkoleniu zawodowym [18 godzin]	• Opisz ramy zintegrowanego wsparcia w zakresie czytania i pisania w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego • Dokonaj analizy 3 scenariuszy do wykorzystania w kształceniu i szkoleniu zawodowym, obejmujących strategie czytania i pisania • Stwórz i wdróż 2 scenariusze, wykorzystującego strategie czytania i pisania. • Dokonaj refleksji na temat dwóch zrealizowanych scenariuszy	• Założenia dotyczące metody proponowanej w projekcie ReWVET • Zasady dydaktyczne, metodologia • Jak zintegrować czytanie i pisanie w celu rozwiązania zadania ze scenariusza? • Lista kontrolna dotycząca jakości scenariuszy wspierających rozwijanie umiejętności czytania i pisania • 3 modelowe scenariusze

Moduł 1. Nauczanie w oparciu o scenariusze

Lp.	Efekty uczenia się	Ćwiczenia	Metody	Materiały	Czas
1	Zdefiniuj kształcenie sytuacyjne - jako ogólną teorię zdobywania wiedzy	• Czytanie samodzielne / w parach • Dyskusja w grupie	• Nauczanie wzajemne • Pytania sokratejskie (metoda sokratyczna)	Rezultat projektu nr 2. Założenia teoretyczne: zintegrowane wsparcie w zakresie czytania i pisania w kształceniu zawodowym - schemat pracy ze scenariuszem	1 godz.
2	Podsumuj informacje na temat uczenia się sytuacyjnego	• Dyskusja w grupie	• Metoda TPD (Think-pair – share)	Uczenie sytuacyjne Tekst w j. angielskim: Situating learning (J. Lave) http://www.instructionaldesign.org/theories/situating-learning.html	½ godz.
3	Zdefiniuj scenariusz	• Czytanie samodzielne / w parach	• Mapa myśli	Rezultat projektu nr 4. Wytyczne: jak planować działania angażujące umiejętności pisania i czytania w kształceniu i szkoleniu zawodowym w nauczaniu opartym o scenariusze	1 ½ godz.
4	Dokonaj analizy scenariuszy w odniesieniu do kryteriów konstrukcyjnych scenariuszy	• Praca w grupie • Dyskusje	• Ponowne sprawdzanie	2-3 scenariusze różnej jakości (Załączniki do rezultatu projektu nr 5. Materiały lekcyjne do nauki czytania i pisania oparte na pracy ze scenariuszem)	2 godz.
5	Stwórz przynajmniej 2 scenariusze dotyczące dyscypliny, w której uczysz	• Praca w grupie • Prezentacje i informacje zwrotne • Wykorzystanie scenariuszy podczas zajęć • Refleksja na temat wykorzystania przynajmniej jednego scenariusza podczas zajęć • Doskonalenie scenariuszy (po wykorzystaniu ich na lekcjach i po dokonanej refleksji)	• Praca zespołowa • Zwiedzanie galerii • Refleksja na piśmie • Informacja zwrotna od innych uczestników	Szablon scenariusza	5 godz.

Moduł 2. Strategie pracy z tekstem

Lp.	Efekty uczenia się	Ćwiczenia	Metody	Materiały	Czas
1	Opisz co najmniej 6 strategii/działań edukacyjnych mających zastosowanie przed, w trakcie i po przeczytaniu	Samodzielne czytanie	INSERT	Rezultat projektu nr 2. Założenia teoretyczne: zintegrowane wsparcie w zakresie czytania i pisania w kształceniu zawodowym - schemat pracy ze scenariuszem. Rezultat projektu nr 4. Wytyczne: jak planować działania angażujące umiejętności pisania i czytania w kształceniu i szkoleniu zawodowym w nauczaniu opartym o scenariusze.	3 godz.
2	Opisz co najmniej 6 strategii uczenia się/działań mających zastosowanie przed, w trakcie i po pisaniu	Samodzielne czytanie	INSERT	Rezultat projektu nr 2. Założenia teoretyczne: zintegrowane wsparcie w zakresie czytania i pisania w kształceniu zawodowym - schemat pracy ze scenariuszem. Rezultat projektu nr 4. Wytyczne: jak planować działania angażujące umiejętności pisania i czytania w kształceniu i szkoleniu zawodowym w nauczaniu opartym o scenariusze.	3 godz.
3	Dokonaj analizy znaczenia strategii czytania i pisania wykorzystanych przez Ciebie podczas co najmniej 2 zajęć	2 lekcje pokazowe (wykorzystujące strategię czytania i pisania) - Dyskusja na temat znaczenia strategii czytania i pisania	- LINK - Organizery graficzne - Pisanie zespołowe (parami) - Burza mózgów - Głośne myślenie, wzajemne nauczanie	Rezultat projektu nr 2. Założenia teoretyczne: zintegrowane wsparcie w zakresie czytania i pisania w kształceniu zawodowym - schemat pracy ze scenariuszem. Rezultat projektu nr 4. Wytyczne: jak planować działania angażujące umiejętności pisania i czytania w kształceniu i szkoleniu zawodowym w nauczaniu opartym o scenariusze.	5 godz.
4	Opowiedz się za koniecznością wykorzystania strategii czytania i pisania na swoich zajęciach	Praca w parach / grupach	- Metoda TPD (Think-pair – share) - Argumentative writing	Rezultat projektu nr 3. Zestaw narzędzi do analizy potrzeb i ewaluacji umiejętności czytania i pisania w kształceniu i szkoleniu zawodowym	1 ½ godz.

Lp.	Efekty uczenia się	Ćwiczenia	Metody	Materiały	Czas
5	Stwórz i wdróż i co najmniej 2 plany lekcji obejmujące strategię czytania i pisania.	- Praca indywidualna / grupowa - Prezentacje i informacje zwrotne - Wykorzystanie scenariuszy podczas zajęć - Doskonalenie scenariuszy (po wykorzystaniu ich na lekcjach i po dokonanej refleksji)	Praca metodą projektu	Rezultat projektu nr 5. Materiały lekcyjne do nauki czytania i pisania oparte na pracy ze scenariuszem.	5 godz.
6	Dokonaj refleksji nad realizacją planów lekcji, w tym nad działaniami związanymi z czytaniem i pisanem	Samodzielne pisanie	Pisanie refleksyjne		½ godz.

Moduł 3. Zintegrowane wsparcie w zakresie czytania i pisania w kształceniu i szkoleniu zawodowym

Lp.	Efekty uczenia się	Ćwiczenia	Metody	Materiały	Czas
1	Opisanie zintegrowanego wsparcia w zakresie czytania i pisania w ramach kształcenia zawodowego	Samodzielne czytanie	DRTA	Rezultat projektu nr 2. Założenia teoretyczne: zintegrowane wsparcie w zakresie czytania i pisania w kształceniu zawodowym - schemat pracy ze scenariuszem.	4 godz.
2	Przeanalizowanie 3 scenariuszy integrujących strategię pisania i czytania w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego	- Praca w parach / grupach - Dyskusja w grupie	Metoda TPD (Think-pair – share)	Rezultat projektu nr 5. Materiały lekcyjne do nauki czytania i pisania oparte na pracy ze scenariuszem. Lista kontrolna dotycząca jakości scenariuszy (Załącznik nr 2. do rezultatu projektu nr 4. Wytyczne: jak planować działania angażujące umiejętności pisania i czytania w kształceniu i szkoleniu zawodowym w nauczaniu opartym o scenariusze).	5 ½ godz.

3	Tworzenie i wdrożenie 2 scenariuszy integrujących strategię pisania i czytania podczas zajęć w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego	• Praca indywidualna / grupowa • Prezentacje i informacje zwrotne • Wykorzystanie zdobytych doświadczeń • Korekta scenariuszy (po refleksji)	• Praca metodą projektu	Rezultat projektu nr 5. Materiały lekcyjne do nauki czytania i pisania oparte na pracy ze scenariuszem. Lista kontrolna dotycząca jakości scenariuszy (Załącznik nr 2. do rezultatu projektu nr 4. Wytyczne: jak planować działania angażujące umiejętności pisania i czytania w kształceniu i szkoleniu zawodowym w nauczaniu opartym o scenariusze).	5 godz.
4	Dokonanie refleksji na temat dwóch wykorzystanych scenariuszy	• Pisanie samodzielne • Dyskusja w grupie	• Pisanie refleksyjne • Pytania sokratejskie (metoda sokratyczna)	Wytyczne do wywiadu z nauczycielami (po testowaniu scenariuszy na zajęciach). (Załącznik do rezultatu projektu nr 3. Zestaw narzędzi do analizy potrzeb i ewaluacji umiejętności czytania i pisania w kształceniu i szkoleniu zawodowym)	2 ½ godz.
5	Stawianie argumentów przemawiających za stosowaniem strategii czytania i pisania na zajęciach z zakresu edukacji ustawicznej i zawodowej	• Pisanie samodzielne • Informacja zwrotna od innych uczestników warsztatów	• Pisanie tekstu argumentacyjnego		1 godz.

2.2.3. Ocena podsumowująca - portfolio uczestnika

Efekty uczenia się	Moduł 1. Nauczanie w oparciu o scenariusze	Moduł 2. Strategie pracy z tekstem	Moduł 3. Zintegrowane wsparcie w zakresie czytania i pisania w kształceniu i szkoleniu zawodowym
Tworzenie i wdrożenie 2 scenariuszy integrujących strategie pisania i czytania	2 scenariusze dotyczące nauczanej dyscypliny Tworzenie materiałów lekcyjnych Doskonalenie scenariuszy	2 plany lekcji, w których uczeń wykorzystuje strategie czytania i pisania. Materiały lekcyjne dla uczniów i rezultaty pracy uczniów (z etapu realizacji scenariuszy na zajęciach). Doskonalenie scenariuszy. Analiza adekwatności strategii czytania i pisania wykorzystanych podczas dwóch lekcji.	2 scenariusze integrujące strategie czytania i pisania. Wypełniony szablon listy kontrolnej dla 2 scenariuszy. Materiały lekcyjne dla uczniów i rezultaty pracy uczniów (z etapu realizacji scenariuszy na zajęciach). Nagrania z lekcji, w których realizowane są 2 scenariusze. Udoskonalone scenariusze.
Refleksja na temat przeprowadzonych lekcji opartych na scenariuszach łączących strategie czytania i pisania	Refleksje na piśmie na temat realizacji scenariuszy	Refleksje na piśmie na temat dwóch planów lekcji opartych na pracy ze scenariuszami.	Refleksje na piśmie na temat realizacji dwóch scenariuszy.
Stawianie argumentów przemawiających za stosowaniem strategii czytania i pisania na zajęciach z zakresu edukacji ustawicznej i zawodowej		Napisz artykuł np. do czasopisma dla nauczycieli, opowiadając się za lub przeciw konieczności stosowania strategii czytania i pisania na lekcjach kształcenia i szkolenia zawodowego.	Napisz artykuł do czasopisma dla nauczycieli, opowiadając się za lub przeciw konieczności stosowania podejścia ReWrVET podczas zajęć z kształcenia i szkolenia zawodowego.

2.2.4. Poziom efektów uczenia się po zakończeniu warsztatów

Efekty uczenia się	Osiągnięty poziom		
	Niski	Średni	Wysoki
Tworzenie i wdrożenie 2 scenariuszy integrujących strategie czytania i pisania	Uczestnik (nauczyciel) wdraża scenariusze opracowane przez innych uczestników na zajęciach z własnymi uczniami. W razie potrzeby dokonuje niewielkich zmian w danym scenariuszu. Nauczyciel prezentuje podstawową wiedzę na temat tego, w jaki sposób zintegrować strategie czytania i pisania w lekcji opartej na scenariuszu.	Uczestnik tworzy scenariusz spełniający niektóre z kryteriów jakości zdefiniowanych w liście kontrolnej (rezultat projektu nr 4) w celu opracowania scenariusza, który zwiększa umiejętności czytania i pisania. Uczestnik realizuje lekcję w oparciu o scenariusze, skupiając się na umiejętnościach czytania i pisania, zapewniając przy tym odpowiednie wsparcie uczniom.	Uczestnik tworzy scenariusz, który spełnia większość kryteriów jakości zdefiniowanych w liście kontrolnej (rezultat projektu nr 4), co zwiększa umiejętności czytania i pisania jego uczniów. Uczestnik realizuje lekcję na podstawie scenariuszy, skupiając się na jasno określonych i specyficznych umiejętnościach czytania i pisania, zapewniając przy tym niezbędne wsparcie.
Refleksja na temat przeprowadzonych lekcji opartych na scenariuszach łączących strategie czytania i pisania	Uczestnik opisuje jedynie realizację lekcji opartych na scenariuszu integrującym strategie czytania i pisania.	Uczestnik opisuje doświadczenia z przeprowadzenia lekcji opartych na scenariuszach integrujących strategie czytania i pisania, a także wszelkie zmiany wprowadzone do planu takich zajęć i reakcje uczniów.	Równolegle do opisywania realizacji zajęć opartych na scenariuszu integrującym strategie czytania i pisania, uczestnik dzieli się swoimi przemyśleniami na temat reakcji uczniów na etapy procesu uczenia się; zmian, jakie dokonał oraz sposobu, w jaki może wpłynąć to na jego przyszłą pracę.
Stawianie argumentów przemawiających za stosowaniem strategii czytania i pisania na zajęciach z zakresu edukacji ustawicznej i zawodowej.	Uczestnik przedstawia główny argument przemawiający za wykorzystaniem strategii czytania i pisania na zajęciach z kształcenia i szkolenia zawodowego.	Uczestnik przedstawia 2-3 konkretne argumenty przemawiające za wykorzystaniem strategii czytania i pisania na zajęciach z zakresu kształcenia i szkolenia zawodowego.	Uczestnik przedstawia więcej niż 3 istotne argumenty przemawiające za wykorzystaniem strategii czytania i pisania na zajęciach z zakresu kształcenia i szkolenia zawodowego.

Załącznik 3. Lista obecności uczestników

Warsztaty dla nauczycieli:
„Zintegrowane wsparcie w edukacji zawodowej w zakresie czytania i pisania
- praca ze scenariuszem”

Termin: _____

Imię i nazwisko prowadzącego: _____

Liczba godzin: _____

LISTA OBECNOŚCI UCZESTNIKÓW

Lp.	Imię i nazwisko	Adres mailowy	Organizacja	Podpis uczestnika		
				_____ Data	_____ Data	_____ Data
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						

Uwagi: Program wypracowany w ramach międzynarodowego projektu Wspieranie umiejętności pisania i czytania ze zrozumieniem w kształceniu i szkoleniu zawodowym - Projekt ReWrVET (ang. Integrated Reading and Writing Support in Vocational Education Project - ReWrVET Project)

Załącznik 4. Ewidencja wydanych zaświadczeń

Warsztaty dla nauczycieli:
„Zintegrowane wsparcie w edukacji zawodowej w zakresie czytania i pisania
- praca ze scenariuszem”

Termin warsztatów od: __ - __ - ____ do: __ - __ - ____

EWIDENCJA WYDANYCH ZAŚWIADCZEŃ

No.	Nr zaświadczenia	Imię i nazwisko	Data odbioru	Uwagi
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

Uwagi: Program wypracowany w ramach międzynarodowego projektu Wspieranie umiejętności pisania i czytania ze zrozumieniem w kształceniu i szkoleniu zawodowym - Projekt ReWrVET (ang. Integrated Reading and Writing Support in Vocational Education Project - ReWrVET Project)

ZAŚWIADCZENIE

Pan/i

(imię i nazwisko uczestnika)

urodzony/a w

w okresie od: ____ - ____ - ____ do : ____ - ____ - ____

wziął/wzięła udział w warsztatach:

„Zintegrowane wsparcie w edukacji zawodowej w zakresie czytania i pisania
- praca ze scenariuszem”

Warsztaty zostały zorganizowane w ramach projektu ReWrVET - Wsparcie umiejętności pisania i czytania ze zrozumieniem w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ang. Integrated Reading and Writing Support in Vocational Education Project - ReWrVET Project) współfinansowanego w ramach programu Unii Europejskiej Erasmus+ (Projekt nr VG-SPS-RP-15-36-013584).

Wykaz zagadnień objętych warsztatami:

Liczba godzin

1. Nauczanie w oparciu o scenariusze
2. Strategie pracy z tekstem
3. Zintegrowane wsparcie w zakresie pisania i czytania
w kształceniu i szkoleniu zawodowym

Łączna liczba godzin: _____

Organizator formy doskonalenia

Dyrektor instytucji

Nr

Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli z dnia 19.11.2009 r. (Dz. U 2009 nr 200 poz. 1537) z późniejszymi zmianami z dnia 26.10.2012 (Dz. U. z 30.10.2012, poz.1196)

miejscowość, data:

Pieczęć organizacji

Załącznik 6. Ankieta ewaluacyjna

Ankieta została opracowana w ramach realizacji projektu ReWrVET - *Wspieranie umiejętności pisania i czytania ze zrozumieniem w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ang. Integrated Reading and Writing Support in Vocational Education Project - ReWrVET Project)* współfinansowanego w ramach programu Unii Europejskiej Erasmus+. Poniżej znajdują się pytania dotyczące Państwa oceny przydatności warsztatów celem rozwoju wiedzy i umiejętności w zakresie stosowania nauczania w oparciu o scenariusze w kształceniu zawodowym. Prosimy o zapoznanie się z treścią pytań i udzielenie odpowiedzi na zamieszczonej skali od 1-5.

Wypełnienie ankiety zajmie 2-3 minuty i przyczyni się do udoskonalenia tego typu szkoleń w przyszłości.

1. W jakim stopniu uczestnictwo w warsztatach poszerzyło moją wiedzę w zakresie metody nauczania pisania i czytania w oparciu o scenariusze?

1 (w niewielkim stopniu) 2 3 4 5 (w znacznym stopniu)

2. W jakim stopniu uczestnictwo w warsztatach przyczyniło się do wzrostu moich umiejętności w zakresie wykorzystania metody nauczania w oparciu o scenariusze?

1 (w niewielkim stopniu) 2 3 4 5 (w znacznym stopniu)

3. W jakim stopniu poszerzyłam/łem swoją wiedzę na temat technik w zakresie wspierania czytania ze zrozumieniem?

1 (w niewielkim stopniu) 2 3 4 5 (w znacznym stopniu)

4. W jakim stopniu poszerzyłam/łem swoją wiedzę na temat technik stosowanych w celu wspierania umiejętności pisania określonych tekstów?

1 (w niewielkim stopniu) 2 3 4 5 (w znacznym stopniu)

5. Warsztaty polecę innym nauczycielom, gdyż uważam je za przydatne w kształceniu zawodowym.

1 (zdecydowanie nie) 2 3 4 5 (zdecydowanie tak)

6. Planuję często prowadzić zajęcia z uczniami w oparciu o scenariusze.

1 (zdecydowanie nie) 2 3 4 5 (zdecydowanie tak)

Uwagi:.....
.....
.....

Dziękujemy za wzięcie udziału w badaniu!

Załącznik 7. Plakat promujący warsztaty

1

- Twoi uczniowie mają zaległości i problemy w nauce?

2

- Może nie posiadają wystarczających umiejętności w zakresie czytania, pisania, interpretowania tekstów?

3

- Weź udział w warsztatach: „Zintegrowane wsparcie w edukacji zawodowej w zakresie czytania i pisania - praca ze scenariuszem”

Zainteresowana? Zainteresowany?

+48 58 551 00 11

www.ckusopot.pl → Projekt ReWrVET

